

PRŮVODCE ZAČÁTEČNÍKA

Rozbité peníze & cesta ven

Od mechaniky peněz až po první nákup *Bitcoinu*.
Bez žargonu, bez slibů, s daty z primárních zdrojů.

17
KAPITOL

≈ 90 min
ČTENÍ

2.0
VYDÁNÍ · 2026

PŘEDMLUVA EDITORA

O této knize

VYDÁNO

PRAHA · 2026

EDICE

INVITY AKADEMIE

SVAZEK 01

PRO KOHO

ZAČÁTEČNÍKY, KTEŘÍ BITCOIN
ZNAJÍ Z TITULKŮ, ALE NE Z
MECHANIKY.

DÉLKA

≈ 90 MINUT ČTENÍ

Tato kniha vznikla jako úvodní materiál vzdělávací platformy Invity Akademie. Je určena lidem, kteří Bitcoin znají z titulků a diskusí, ale nikdy nedostali odpověď na otázku, která je nejdůležitější: *proč vůbec vznikl a jaký problém řeší.*

Na rozdíl od většiny příruček nezačínáme u technologie. Začínáme u peněz samotných — u toho, jak vznikly, jak fungují dnes a proč tolik lidí cítí, že se s nimi „něco zlomilo“. Teprve když rozumíme problému, má smysl mluvit o řešení.

Nehledáte tu investiční radu. Hledáte rámec, ve kterém si můžete udělat vlastní názor — a ten byste měli hledat v co nejvíce zdrojích. Čísla a citace jsou zde z dohledatelných veřejných zdrojů (Federal Reserve, ECB, World Bank, BIS, Eurostat, ČSÚ, Glassnode).

//
*Peníze jsou jako druhý jazyk.
Dokud je nerozumíte, ovládají vás.
Když je pochopíte, začnete s nimi
konečně mluvit.*

Upravená parafráze · Lyn Alden

Příjemné čtení. **Tým Invity.io**

OBSAH

Sedmnáct kapitol, tři části, jedna otázka.

I.

ČÁST PRVNÍ

Rozbité peníze

01	Co jsou vlastně peníze?	05
02	Stručné dějiny peněz	08
03	Zlatý standard a jeho konec	10
04	Jak dnes vlastně vznikají peníze	13
05	Inflace není náhoda, je to návrh systému	16
06	Cantillonův efekt — kdo stojí u zdroje kohoutku	19
07	Dluh, fiskální dominance a proč nejde zpátky	22
08	Rozbitý kompas — proč stará pravidla už neplatí	25

II.

ČÁST DRUHÁ

Bitcoin jako odpověď

09	Satoshi a 30 let kryptografického hledání	29
10	Co je Bitcoin — síť a aktivum	31
11	Tvrdá vzácnost — 21 milionů a stop-loss na moc	34
12	Bitcoin není „krypto“	36
13	Bitcoin vs. zlato — dvě tvrdá aktiva pod rentgenem	39
14	Sedm mýtů, které slyšíte u nedělního oběda	42

III.

ČÁST TŘETÍ + PŘÍLOHY

První krok

15	Jak začít chytře	45
16	Invity jako rozcestník	47
17	Co číst a sledovat dál	49
A	Slovníček pojmů	51
B	FAQ — nejčastější otázky	53
C	Checklist prvního nákupu	54

ČÁST PRVNÍ · KAPITOLY 01—08

Rozbité peníze^{1.}

V první části knihy budeme ignorovat Bitcoin. Potřebujeme nejprve porozumět světu, v němž žijeme — světu, kterému vládne fiat. Teprve pak bude zřejmé, co vlastně Bitcoin přináší.

Co jsou vlastně peníze?

Než začneme kritizovat dnešní peníze, musíme si odpovědět, co od peněz vůbec očekáváme. Odpověď je překvapivě stará — a dnes překvapivě užitečná.

Peníze jsou jedna z nejstarších a zároveň nejméně pochopených technologií lidstva. Jsou všude kolem nás, a přitom o nich uvažujeme překvapivě málo. Drtivá většina lidí odejde ze školy s vědomostmi o genetice, kvantové fyzice nebo dějinách Říma — ale s nulovou představou o tom, jak vznikají peníze, které drží v peněžence.

Začněme velmi prostou otázkou: k čemu peníze slouží? Odpověď je překvapivě stará. Už **Aristoteles** ve 4. století př. n. l. popsal, že peníze plní tři funkce.

Tři funkce peněz

- **Prostředek směny** — umožňují vyměnit si věci bez toho, abych přímo potřeboval to, co má můj protějšek.
- **Uchovatel hodnoty** — dovolují odložit kupní sílu dnešní práce do budoucna.
- **Zúčtovací jednotka** — tvoří společný jazyk, kterým porovnáváme hodnotu různých věcí.

Vlastnosti dobrých peněz

Aby peníze mohly plnit své funkce dobře, musí mít určité fyzikální a logické vlastnosti. Historici peněz obvykle jmenují šest.

Zlato se v soutěži médií peněz drželo po pět tisíc let, protože kombinovalo všech šest vlastností nadprůměrně. Bylo dost vzácné, dělitelné tavením, ověřitelné hustotou, trvanlivé do nekonečna.

KAPITOLA 01 · CO JSOU VLASTNĚ PENÍZE?

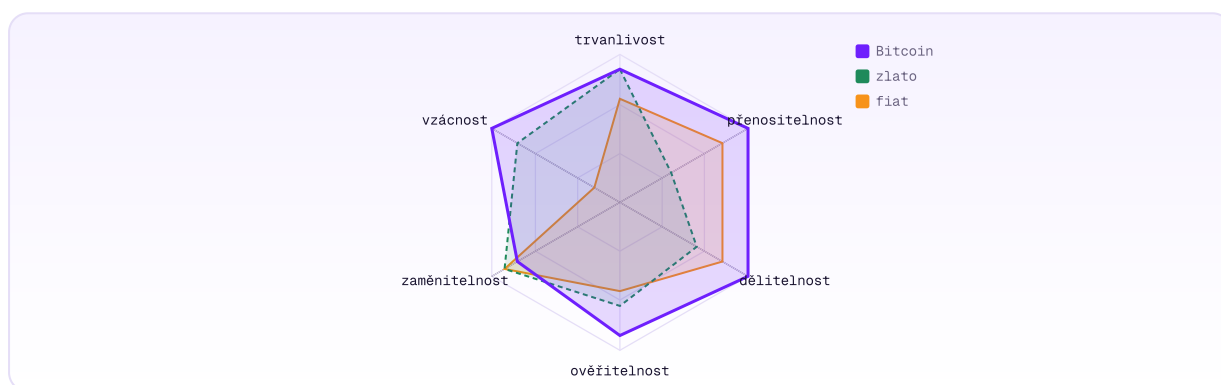
Šest vlastností peněz

- **Trvanlivost** — peníze nesmí podléhat zkáze.
- **Přenositelnost** — musíte je snadno dostat z bodu A do bodu B.
- **Dělitelnost** — musí jít rozdělit na menší i větší jednotky.
- **Rozpoznatelnost** — protistrana musí umět ověřit pravost a množství.
- **Zaměnitelnost** — jedna jednotka se musí rovnat druhé.
- **Vzácnost** — a tohle je ta nejdůležitější. Kdyby jich mohl kdokoli vyrobit kolik chce, neměly by žádnou hodnotu.

GRAF 1

Vlastní data

Šest vlastností peněz — komparativní diagram

CO GRAF UKAZUJE

Radarový graf se šesti osami a třemi vrstvami: zlato, fiat, Bitcoin.

ZDROJ DAT

Vlastní konstrukce na základě Menger, Mises, Ammous (2018), Alden (2023).

Peníze jsou technologie, ne politické rozhodnutí

Jedna z věcí, kterou dnešní vzdělávací systém téměř nikdy neučí, je skutečnost, že peníze vznikly organicky. Nikdo je nevymyslel, nikdo je nevyhlásil, nevydal pro ně zákon. Vznikly tak, že lidé na trhu začali pro směnu používat stále stejné zboží, protože mělo lepší vlastnosti než ostatní. Z toho zboží se staly komoditní peníze. Až dlouho potom stát přišel a prohlásil: „odteď budu peníze razit já“.

Jinými slovy — peníze nejsou politický nápad. Jsou to tržní technologie. A jako každá technologie se vyvíjejí. Kamenné peníze z ostrova Yap nahradily bronzové mince, ty zlaté, ty papír zlatem krytý, ten papír bez krytí, ten digitální čísla na účtech centrálních bank. A možná — jen možná — právě teď před námi evoluce dělá další krok.

— KLÍČOVÝ VHLED KAPITOLY 01

Co jsou vlastně peníze?

- Peníze mají tři funkce: směnu, uchování hodnoty, zúčtování. Nejvíc problematická je dnes ta druhá.
- Dobré peníze mají šest vlastností. Ta rozhodující je vzácnost.
- Peníze jsou technologie, která se vyvíjí. To, co používáme dnes, není poslední slovo.

Stručné dějiny peněz

Lidstvo před penězi. Dlouhá cesta od mušlí ke kovu, od mincí k papíru, od papíru k pixelům.

Pokud máte v dětství vzpomínku na výměnu samolepek, víte, jak vypadá **barter** — přímá směna zboží za zboží. Přestává fungovat v okamžiku, kdy tesař potřebuje boty a švec zrovna nepotřebuje stůl. Ekonomové tomu říkají „*problém dvojí shody přání*“ a je to první důvod, proč peníze vznikly.

Už v pravěkých kulturách si lidé všimli, že některé předměty přijímají všichni. Sůl, obilí, sušené ryby, kožešiny, mušle. Začaly fungovat jako univerzální médium směny. Říkáme jim **komoditní peníze**.

Zlato — 5 000 let prověřená technologie

Proč zlato? Stříbro bylo hojnější. Měď rychle oxidovala. Železo rezivělo. Zlato bylo skvostně skvělé: chemicky inertní, dostatečně vzácné, že ho ročně přibude jen zlomek existující zásoby.

Zlato má vlastnost, které ekonomové říkají **vysoký stock-to-flow**. Jeho celosvětová zásoba je obrovská, ročně přitěžené množství je přibližně 1,5–2 %. I kdyby zítra geologové našli obří zlatou žílu, nedokázali by nabídku zdvojnásobit za rok ani za deset let.

DATA

Římský denár — první známá monetární devaluace

Rok 64 n. l. · obsah stříbra	~ 94 %
Rok 100 · obsah stříbra	~ 85 %
Rok 200 · obsah stříbra	~ 50 %
Rok 270 · obsah stříbra	~ 5 %
Pokles za 200 let	– 90 %

Poučení: když stát potřebuje víc peněz, než kolik vybere na daních, začne upravovat samotnou definici peněz.

KAPITOLA 02 · STRUČNÉ DĚJINY PENĚZ

Papírové peníze a velké zkrácení

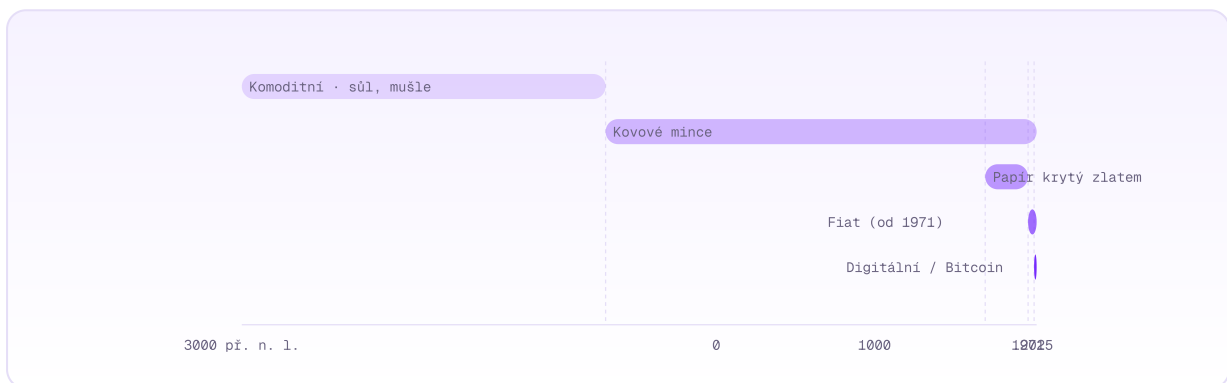
Papírové peníze vymysleli v Číně za dynastie Tchang (7. století) a masově se rozšířily za Sungů. Princip byl prostý: těžké mince zůstávaly u uschovatele a vlastník dostal papírový poukaz, který mohl směnít.

Tento systém byl několik staletí robustní, pokud platila jedna podmínka: **jeden papír = jedno konkrétní množství zlata ve skladu**. V okamžiku, kdy vydavatel začal tisknout více papírů, než měl zlata na krytí — a historie ukazuje, že se to stalo téměř vždy — papír začal ztrácet hodnotu.

GRAF 2

Vlastní data

Časová osa peněžních médií

CO GRAF UKAZUJE

Horizontální timeline od 3000 př. n. l. do současnosti s pěti vrstvami: komoditní peníze, kovové mince, papír krytý zlatem, papír bez krytí, digitální.

ZDROJ DAT

Vlastní konstrukce podle Alden (2023) Broken Money.

— KLÍČOVÝ VHLED KAPITOLY 02

Stručné dějiny peněz

- Peníze vznikly organicky z tržní směny, ne z politického rozhodnutí.
- Kovy vyhrály díky dostatečně obtížné těžbě.
- Zlato vyhrálo díky nejvyššímu stock-to-flow v přírodě.
- Dějiny papírových peněz jsou dějinami opakovaného pokusu tisknout víc, než kolik je krytí.

Zlatý standard a jeho konec

Jak jsme se během jednoho století rozloučili s tisíciletým zvykem. A proč o tom víte tak málo.

Pokud jste se narodili po roce **1971**, žijete v historické anomálii. V době, kdy peníze na světě nejsou kryté ničím hmatatelným. V celém předchozím období civilizace to tak nebylo — s výjimkou krátkých období válek a krizí, z nichž se vždy ustoupilo zpět ke kovu.

Klasický zlatý standard (1870–1914)

Konec 19. století byl z hlediska peněz neuvěřitelně stabilní období. Velká Británie, USA, Německo, Francie měly své měny kryté fixní hmotností zlata. Pevné kurzy mezi měnami byly prostým důsledkem — každá měna byla jen různě pojmenovaný kousek zlata.

Ceny v této době klesaly. Mezi lety 1870 a 1914 index maloobchodních cen v USA spíše stagnoval nebo mírně klesal, zatímco ekonomika rostla o 4 % ročně. Spořit mělo smysl.

První světová válka a první dezerce

Systém se rozpadl v létě 1914. Proč? Protože války jsou drahé a stát už nemůže čekat, až daně naplní rozpočet. Potřebuje peníze ihned. Všechny zúčastněné mocnosti během pár týdnů pozastavily konvertibilitu svých měn na zlato a spustily tiskařský lis. Výsledkem byla prudká poválečná inflace v Německu (hyperinflace Výmarské republiky 1923), ve Francii, v Británii. USA si vedly lépe, ale i tam se zakládal Federální rezervní systém (1913) — centrální banka, která začala být pomalu, ale jistě pánem nad nabídkou peněz.

KAPITOLA 03 · ZLATÝ STANDARD A JEHO KONEC

1933: zlato zakázané

Ve Velké hospodářské krizi vydal prezident **Franklin D. Roosevelt** v dubnu 1933 exekutivní příkaz číslo 6102. Američané museli odevzdat zlato vládě výměnou za papírové dolary v kurzu 20,67 \$ za trojskou unci. Krátce po masové konfiskaci vláda kurz přepsala — 1 trojská unce = 35 \$. Tím ze dne na den znehodnotila dolar o 41 %.

//
Žádná vláda nepřežije dlouho, když svým občanům dovolí, aby měli skutečnou alternativu k jejím penězům.

Poučení z Executive Order 6102

1944: Bretton Woods

Po druhé světové válce se 44 zemí setkala v americkém Bretton Woods a dohodlo se na novém systému. USA, které tehdy držely přibližně dvě třetiny světového zlata, se zavázaly směřovat dolary za zlato v kurzu 35 \$ za unci. Ostatní měny byly navázány na dolar. Svět tak měl reálně zlatý standard — ale prostřednictvím jediné měny.

Americké domácnosti ovšem zlato nadále držet nesměly. Systém byl navržen pro zahraniční centrální banky, ne pro občany. Přesto několik dekád fungoval.

15. srpna 1971 — Nixon Shock

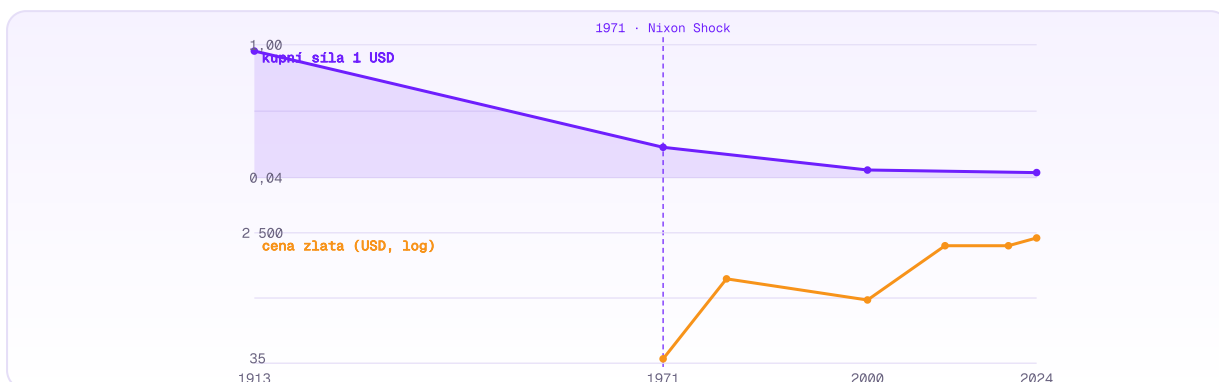
Vietnamská válka, sociální programy Great Society, rostoucí americký deficit. USA tiskly dolary rychleji, než jim přibývalo zlato. Zahraniční centrální banky začaly tušit, že příslib „35 \$ za unci“ přestává být krytý.

V neděli 15. srpna 1971 vystoupil prezident **Richard Nixon** v televizi a oznámil „dočasné“ pozastavení směnitelnosti dolaru za zlato. Pozastavení platí dodnes — trvá už přes 55 let. **Od této chvíle jsou všechny měny světa nekryté.**

KAPITOLA 03 · ZLATÝ STANDARD A JEHO KONEC

GRAF 3

Vlastní data

Kupní síla dolaru a cena zlata po Nixon Shocku**CO GRAF UKAZUJE**

Kupní síla 1 USD klesá z 1,00 na ~0,04. Cena zlata od 1971 (35 \$) do dneška (~2 500 \$).

ZDROJ DAT

Federal Reserve Economic Data (FRED), BLS, World Gold Council.

Co jsme tím vlastně ztratili

Když stát odvázal peníze od zlata, získal něco zásadního: možnost reagovat na ekonomické potíže tiskem nových peněz. Může stimulovat ekonomiku, bailoutovat banky, financovat války, sociální programy i daňové škrty — aniž by musel zvyšovat daně nebo hledat skutečné úspory. Krátkodobě to vypadá jako zázračný nástroj.

Dlouhodobě jsme ale ztratili něco, co si nikdo neuvědomil: strukturální kotvu, která nutila státy žít v rozpočtových limitech. Bez této kotvy dluh globálně roste rychleji než ekonomika. Finanční cykly jsou volatilnější. Asset inflation vznáší ceny aktiv (akcií, nemovitostí) tam, kam běžný pracující nedosáhne. Úspory na účtech ztrácí hodnotu. A — jak si ukážeme v následujících kapitolách — nerovnost roste právě tím mechanismem, který měl chudým pomoci.

— KLÍČOVÝ VHLED KAPITOLY 03

Zlatý standard a jeho konec

- 1913 Fed, 1933 zákaz držení zlata, 1944 Bretton Woods, 1971 Nixon Shock — čtyři kroky od tvrdých peněz k fiat.
- Od roku 1971 nejsou žádné měny světa kryté ničím hmatatelným.
- Ztráta zlaté kotvy znamenala i ztrátu rozpočtové disciplíny států.
- Žijeme v historické anomálii, ne v „normálním“ peněžním systému.

Jak dnes vlastně vznikají peníze

Odpověď překvapí 95 % lidí. Není to tiskařský lis. Není to ČNB sama. Je to tanec dvou úrovní.

Když se průměrného Čecha zeptáte, kde se berou peníze, dostanete nejčastěji odpověď: „tiskne je ČNB“, případně „stát“. Obojí je — s jistou mírou velkorysosti — pravda jen z pár procent. **Valná většina peněz, které máte na účtu, nikdy neprošla žádnou tiskárnou.** Vznikla účetním zápisem v okamžiku, kdy si někdo půjčil u komerční banky.

Dvě úrovně peněz

Moderní peněžní systém je dvoustupňový. Nahoře stojí **centrální banka** — u nás ČNB, v eurozóně ECB, v USA Fed. Vytváří tzv. základní peníze (M0). Pod ní stojí **komerční banky**. Ty vytvářejí peníze, se kterými reálně žijete: čísla na vašem účtu.

Když vám banka schválí hypotéku nebo úvěr, *nepůjčuje vám peníze ze svého trezoru*. Vytvoří vám je na účtu zápisem. Peníze tím jsou v ekonomice nové. Když úvěr splatíte, peníze zmizí.

Částečné rezervy — multiplikace z jednotky

Historicky fungoval tento systém přes takzvaný rezervní poměr. Když banka přijala vklad 100 Kč, musela 10 Kč držet v rezervě a 90 Kč mohla půjčit. Těch 90 Kč zpravidla skončilo v jiné bance, která z nich 81 Kč půjčila dál, a tak dál. Z původních 100 Kč se v systému mohlo stát až ~1 000 Kč (10× násobek). Ekonomové tomu říkají multiplikátor peněžní báze.

V praxi dnes mnoho centrálních bank rezervní požadavek prakticky zrušilo nebo minimalizovalo — Fed v roce 2020 snížil povinnou rezervu na 0 %. Stručně řečeno: komerční banky jsou v tvorbě peněz omezené primárně kapitálovými požadavky (Basel III) a svou vlastní ochotou půjčovat, ne fyzickou rezervou peněz.

KAPITOLA 04 · JAK DNES VLASTNĚ VZNIKAJÍ PENÍZE

Monetární agregáty M0, M1, M2

Centrální banky sledují několik „vrstev“ peněz. Když se mluví o „množství peněz v ekonomice“, myslí se obvykle M2. A právě M2 je graf, který musí vidět každý.

Tři úrovně peněžních agregátů

- **M0** — měnová báze. Bankovky, mince a rezervy bank u centrální banky. Jediné peníze, které centrální banka tiskne přímo.
- **M1** — M0 plus běžné účty v komerčních bankách. Peníze dostupné okamžitě k platbě.
- **M2** — M1 plus spořicí a termínované účty. Prakticky celé úspory domácností.

DATA

Monetární růst 2000—2024

USA M2	4,6 → 21,0 bil. USD (4,6×)
Eurozóna M3	5,0 → 16,0 bil. EUR (3,2×)
Česká republika M2	1,5 → 6,0 bil. Kč (4,0×)
USA reálný HDP	+ 65 %
ČR reálný HDP	+ 90 %

Peněžní zásoba roste mnohem rychleji než produkce — rozdíl vysvětluje inflaci cen i aktiv.

Kvantitativní uvolňování (QE)

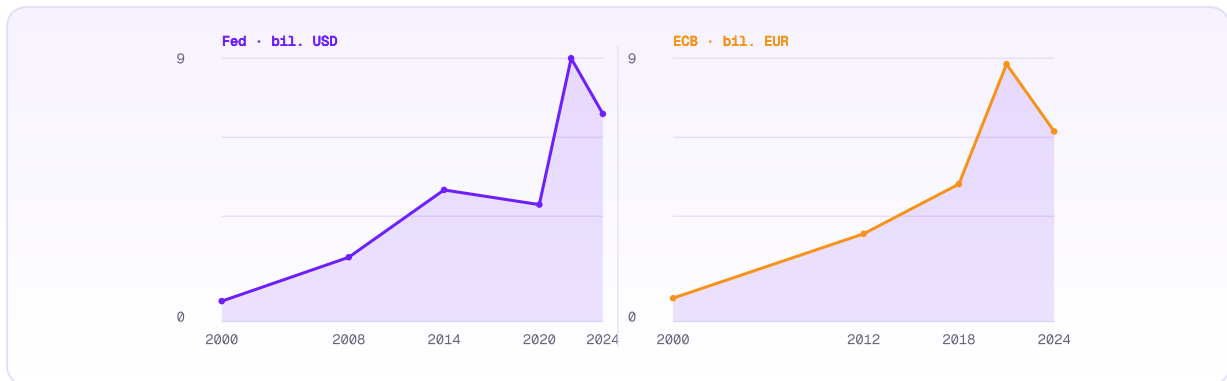
Když se v roce 2008 zhroutil americký finanční systém, Fed přešel k nástroji, který dosud existoval hlavně v učebnicích. Centrální banka nakupovala státní dluhopisy a platila za ně nově vytvořenými rezervami.

Během pandemie 2020—2022 byl rozsah QE bezprecedentní: **Fed navýšil bilanci ze 4 na 9 bilionů USD za dva roky.** To je víc, než celý QE po krizi 2008 dohromady.

KAPITOLA 04 · JAK DNES VLASTNĚ VZNIKAJÍ PENÍZE

GRAF 4

Vlastní data

Měnová báze Fedu a ECB, 2000—2024**CO GRAF UKAZUJE**

Bilance Fedu a ECB v bilionech USD/EUR. Viditelné skoky: 2008, 2010–2014, 2020.

ZDROJ DAT

Federal Reserve H.4.1 Release, ECB Consolidated Financial Statement.

— KLÍČOVÝ VHLED KAPITOLY 04

Jak dnes vlastně vznikají peníze

- Drtivou většinu peněz, které máte na účtu, vytvořily komerční banky, ne stát.
- Nové peníze vznikají v okamžiku úvěru. Když úvěr splatíte, peníze zmizí.
- QE umožňuje centrální bance vytvářet peníze v řádech bilionů za týdny.
- Peněžní zásoba M2 roste podstatně rychleji než reálná produkce.

Inflace není náhoda, je to návrh systému

Veřejný rozhovor o inflaci funguje jako fotbal u piva. Každý má názor, většinou emotivní, a nikdo se moc nestará o pravidla hry.

Když slyšíte v rádiu, že „inflace v říjnu činila 3,2 %“, co se říká přesně? Oficiální definice inflace — ta, která se objevuje ve zprávách ČNB nebo amerického BLS — je meziroční změna spotřebitelského koše zboží a služeb. Nazývá se **CPI** (Consumer Price Index).

Alternativní a historicky starší definice zní: inflace je **nárůst množství peněz v ekonomice**, nezávisle na cenách. Obojí spolu souvisí, ale nejsou totožné. Inflace peněžní zásoby je příčinou, inflace cen je symptomem.

Problémy spotřebního koše

Oficiální CPI je sestaven z reprezentativního koše několika tisíc položek — potraviny, bydlení, doprava, zdravotní péče, zábava a podobně. Zní to objektivně. Ve skutečnosti je v tom prostor pro desítky metodologických rozhodnutí, která výsledné číslo výrazně ovlivňují.

Tři metodologická rozhodnutí

- **Hedonické úpravy** — pokud nový telefon stojí stejně jako předchozí model, ale má lepší fotoaparát, CPI metodika jeho cenu „upraví“ dolů, protože dostáváte víc za stejné peníze. Subjektivní rozhodnutí statistika.
- **Substitute** — když hovězí zdraží, předpokládá se, že lidé přejdou na kuřecí. Koš se převáží. Technicky korektní. Ve výsledku ale zlevňuje „průměrnou“ stravu, kterou reálně nikdo nekonzumuje.
- **Vlastnické bydlení** — jedna z největších položek rozpočtu průměrné rodiny se v CPI často nahrazuje tzv. imputovaným nájmem, což výrazně podceňuje reálný dopad růstu cen nemovitostí.

Výsledkem je, že oficiální CPI v posledních dvaceti letech konzistentně podceňuje to, co vnímáme subjektivně jako inflaci. Ekonom John Williams na webu ShadowStats počítá alternativní CPI podle metodiky z 80. let — jeho odhady jsou u USA o 3–4 procentní body vyšší ročně.

KAPITOLA 05 · INFLACE NENÍ NÁHODA, JE TO NÁVRH SYSTÉMU

Asset price inflation — inflace, o které se mlčí

Nový byt v Praze stál v roce 2000 průměrně 25 000 Kč za m². V roce 2024 se jeho průměrná cena pohybuje kolem 160 000 Kč/m². To je více než šestinásobek. Průměrná mzda za stejné období vzrostla přibližně čtyřnásobně.

Akcie SP500 stály v roce 2000 zhruba 1 500 bodů, v roce 2024 přes 5 500. Zlato z 270 USD/oz stoupá na dnešních 2 500+. Bitcoin z prakticky nuly na ~ 100 000 USD. Tato aktiva nerostou proto, že by produkovala o tolik víc. **Rostou proto, že nabídka peněz roste rychleji než nabídka aktiv.**

DATA

Byt v Praze vs. průměrná mzda v čase

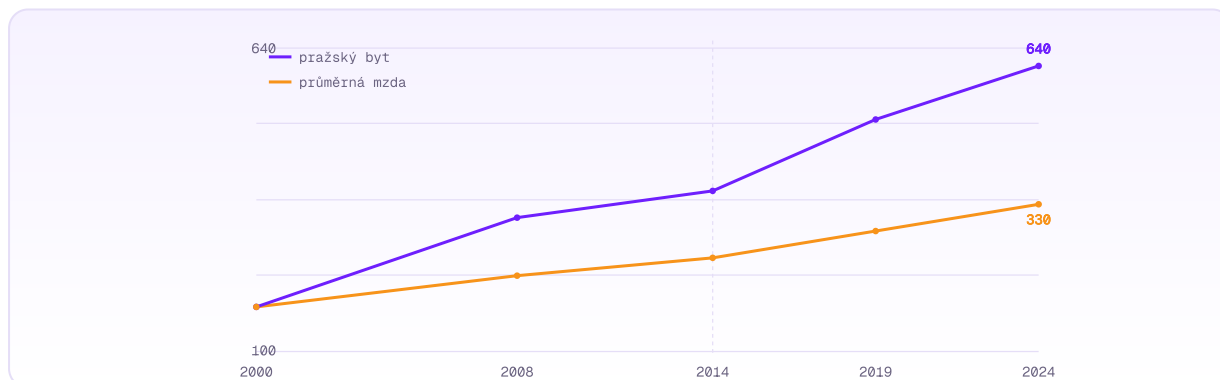
2000 · pražský byt 70 m ²	~ 1,75 mil. Kč
2000 · průměrná mzda	~ 18 000 Kč → 97 měsíců
2024 · pražský byt 70 m ²	~ 11,2 mil. Kč
2024 · průměrná mzda	~ 60 000 Kč → 187 měsíců
Změna 2000–2024	+ 90 % v počtu mezd

Pokud bychom měřili i úrokové náklady hypotéky, rozdíl je ještě větší. Zdroje: ČSÚ, Deloitte Property Index.

GRAF 5

Vlastní data

Ceny bydlení vs. průměrné mzdy v ČR, 2000—2024

CO GRAF UKAZUJE

Dvě křivky s normalizovaným startem 100 v 2000: pražský byt vs. mzda. Jasně viditelná divergence po 2014.

ZDROJ DAT

ČSÚ, Deloitte Property Index, Sreality.cz index.

KAPITOLA 05 · INFLACE NENÍ NÁHODA, JE TO NÁVRH SYSTÉMU

Inflace jako tichá daň

Pokud v bance na běžném účtu ležíte s úsporou 500 000 Kč při inflaci 5 %, za rok jste ztratili reálnou kupní sílu odpovídající 25 000 Kč. Nikdo vám na účet nesáhl. Nikdo vám neposlal daňové přiznání. Prostě jen to, co si za tu částku koupíte, zkrátka koupíte míň.

Ekonom **Henry Hazlitt** tomu říkal „*neviditelná daň*“ — a je z hlediska státu geniálně nenápadná. Nikdo ji neodhlasoval v parlamentu, nikoho nemůžete za ni volit nebo nevolit.

//

Jediným rozdílem mezi inflací a zdaněním je to, že inflaci nemusíte schválit v parlamentu.

Ronald Reagan · přičítáno

— KLÍČOVÝ VHLED KAPITOLY 05

Inflace není náhoda, je to návrh systému

- Oficiální CPI podceňuje reálnou inflaci díky metodologickým úpravám.
- Inflace má dvě tváře: spotřebitelské ceny a ceny aktiv. Druhá je pro nerovnost zásadnější.
- Inflace je nejhorší pro úspory na běžných a spořicíh účtech — tichá daň.
- V systému, kde peníze přibývají rychleji než zboží, je inflace nevyhnutelná — je to vlastnost návrhu, ne náhoda.

Cantillonův efekt — kdo stojí u zdroje kohoutku

Inflace nikdy nedopadá na všechny stejně. Záleží, jak daleko jste od kohoutku, kterým teče do systému.

V roce 1730 zemřel v Londýně irský obchodník a ekonom **Richard Cantillon**. V jeho pozůstalosti se našel rukopis knihy *Essai sur la nature du commerce en général*. Vyšel až 25 let po jeho smrti. Je to jeden z nejpozoruhodnějších ekonomických textů vůbec — a obsahuje pozorování, které se dnes jeví jako proroctví.

Cantillon si všiml, že nové peníze nikdy nevstupují do ekonomiky rovnoměrně. Nejprve dopadnou na konkrétní místa a konkrétní lidi.

Kdo je první a kdo poslední

Představte si vodní kohoutek. Ten, kdo je u kohoutku, vždy dostane vodu první — čistou, studenou, v plném tlaku. Ten na konci potrubí dostane vodu poslední — teplejší, se stopami rzi.

U kohoutku stojí

- **Stát** — utrácí nové peníze jako první, v reálných cenách, na zakázky a sociální transfery.
- **Komerční banky** — získají nové rezervy, mohou je půjčovat za sazby, které samy nenastavují.
- **Velké korporace** — díky levnému úvěru financují expanzi, akvizice.
- **Vlastníci aktiv** — hodnota jejich aktiv roste dříve, než inflace dorazí ke spotřebitelským cenám.

A kdo je na konci potrubí

Modernímu centrálnímu bankovníctví bývá obhajováno argumentem, že stimuluje ekonomiku a vytváří pracovní místa. Pokud to i vezmeme za bernou minci, musíme zároveň vidět rub: peníze, které centrální banka vytvoří, nepřicházejí všem naráz. Putují předvídatelnou cestou, která strukturálně upřednostňuje jednu skupinu před druhou.

KAPITOLA 06 · CANTILLONŮV EFEKT — KDO STOJÍ U ZDROJE KOHOUTKU

Na konci potrubí stojí

- **Zaměstnanec na fixní mzdě** — mzda se zpravidla upraví jen se zpožděním a obvykle ne v plném rozsahu inflace.
- **Důchodce** — penze se valorizuje jednou ročně, pomalu.
- **Mladá rodina bez majetku** — nemá aktiva, jejichž hodnota by stoupala, ale platí vyšší ceny za potraviny, energie, nájem.
- **Spořilec na spořicímu účtu** — úrok mu nepokryje ztrátu kupní síly.

DATA

Cantillonův efekt v datech (USA, 1989 vs. 2023)

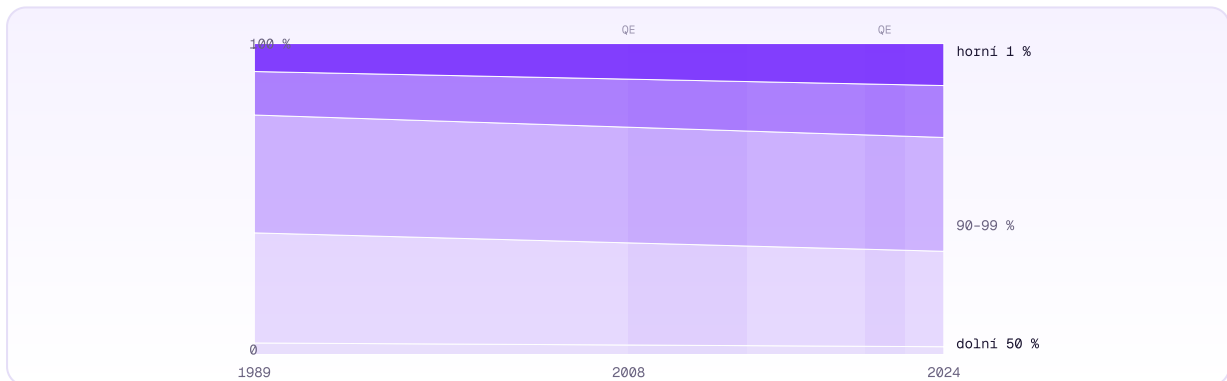
Majetek horního 1 %	23,0 % → 30,2 %
Majetek horních 10 %	60,9 % → 66,8 %
Majetek dolních 50 %	3,7 % → 2,5 %
Fed balance 2008–2024	~ 5× (0,9 → 9 bil. USD)

Koincidence? Odpověď najdete v ostatních datech této knihy. Zdroj: Federal Reserve Survey of Consumer Finances.

GRAF 6

Vlastní data

Podíl bohatství horního 1 % vs. dolních 50 %, USA 1989—2024

CO GRAF UKAZUJE

Stacked area chart od 1989 do 2024, pět pásů: top 0,1 %, top 1 %, dalších 9 %, dalších 40 %, bottom 50 %.

ZDROJ DAT

Federal Reserve Distributional Financial Accounts (DFA).

KAPITOLA 06 · CANTILLONŮV EFEKT — KDO STOJÍ U ZDROJE KOHOUTKU

Cantillon a moderní ekonomie

Moderní centrální bankovníctví bývá obhajováno argumentem, že stimuluje ekonomiku a vytváří pracovní místa. Pokud to i vezmeme za bernou minci, musíme zároveň vidět rub: peníze, které centrální banka vytvoří, nepřicházejí všem naráz. Putují předvídatelnou cestou, která strukturálně upřednostňuje jednu skupinu před druhou.

Výsledkem je, že každá další vlna monetární expanze mírně posouvá bohatství od těch, kdo žijí primárně z mezd, k těm, kdo žijí primárně z aktiv. Mezi lety 1989 a 2023 v USA podíl majetku horního 1 % vzrostl ze 23 % na 30 %, zatímco podíl dolních 50 % klesl z 3,7 % na 2,5 %. Toto není konspirace. Toto je matematika Cantillonova efektu.

//
První lidé, kteří získají nové peníze, těží z vyšších příjmů. Poslední lidé utrpí, protože platí vyšší ceny, aniž by k nim došel odpovídající příjem.

Richard Cantillon, 1755 · parafráze

Analogie židlí a hudby

Představte si hru na škatule, ale s hudbou, která se zastavuje pro různé lidi v různé okamžiky. Ti nejbliž k reproduktoru vnímají hudbu hlasitě a vědí přesně, kdy zastaví. Ti nejdál ji slyší se zpožděním a nejistotou. Když hudba pro vás zastaví, pokud nejste u reproduktoru, je velká šance, že vám židle nezbude.

Cantillonův efekt je přesně taková hra. Tlumená nerovnost, kterou cítíte, ale obtížně ji pojmenujete. Je to důvod, proč se i zaměstnanec, který reálně vydělává víc než jeho rodiče v 80. letech, cítí chudší. Protože bydlení, vzdělání a základní životní jistoty se mu zdražily tempem, které jeho mzda nedohání.

— KLÍČOVÝ VHLED KAPITOLY 06

Cantillonův efekt — kdo stojí u zdroje kohoutku

- Nové peníze nevstupují do ekonomiky rovnoměrně. Někdo je dostane první, někdo poslední.
- První příjemci získávají. Poslední (zaměstnanci, důchodci, spořilci) ztrácí.
- Růst nerovnosti v posledních 35 letech přesně koreluje s érou fiat a QE.
- Není to konspirace, je to matematický důsledek způsobu, jakým peníze vznikají.

Dluh, fiskální dominance a proč nejde zpátky

Proč se peněžní systém, i kdyby chtěl, už nedokáže vrátit k tvrdým penězům.

Začněme jedním číslem, které zaslouží zapamatování. **Globální dluh (státní, firemní, domácí) dosáhl v roce 2024 přibližně 318 bilionů USD.** Světový HDP činil zhruba 105 bilionů USD. Poměr dluhu k HDP tedy činí přes 300 %. Historicky jsme tuto úroveň viděli jen těsně po druhé světové válce — a i tehdy se z ní země dostávaly desítky let.

Jak jsme se sem dostali

Ve zlatém standardu před rokem 1914 byl dluh k HDP ve vyspělých zemích obvykle mezi 20—60 %. Stát si půjčoval jen v nouzi (válka, velká krize) a pak dluh postupně splácel.

Po roce 1971, v éře fiat, se ukázalo, že pokud je měna nekrytá, stát má lacinější cestu ven než skutečné splácení — **inflaci**. Dluh se splatí v reálné hodnotě degradovanými penězi. USA měly v roce 1980 dluh k HDP 35 %, dnes 125 %.

Fiskální dominance

Ekonomický pojem, který se v posledních letech vrací do debaty, zní **fiskální dominance**. Znamená stav, kdy rozpočtová situace státu je tak napjatá, že centrální banka nemůže dělat nezávislou politiku.

Lyn Alden popisuje, že Spojené státy se do této situace dostaly kolem roku 2022. Úrokové náklady na americký federální dluh překročily v roce 2024 obranný rozpočet — a to je obranný rozpočet, který je sám o sobě větší než rozpočty deseti největších následujících zemí dohromady.

KAPITOLA 07 · DLUH, FISKÁLNÍ DOMINANCE A PROČ NEJDE ZPÁTKY

DATA

Dluh/HDP vybraných zemí v čase

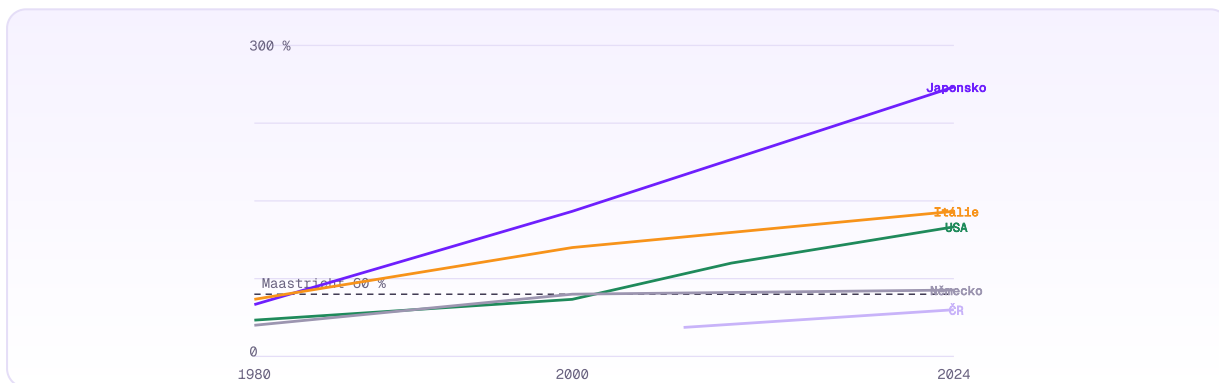
USA	35 % → 125 % (1980–2024)
Japonsko	50 % → 260 % (1980–2024)
Itálie	55 % → 140 % (1980–2024)
Německo	30 % → 64 % (1980–2024)
Česká republika	28 % → 45 % (2007–2024)

Historická referenční hodnota: 60 % bylo Maastrichtským kritériem v 90. letech. Dnes je nad tímto stropem téměř každá velká ekonomika.

GRAF 7

Vlastní data

Dluh k HDP — USA, Japonsko, eurozóna, ČR, 1980—2024

CO GRAF UKAZUJE

Čtyři spojnicové křivky s vertikální osou 0–300 %. Všechny rostou, japonská nejvyšší.

ZDROJ DAT

IMF Global Debt Monitor, 2024.

Proč nelze zpátky

Představte si, že byste chtěli „vrátit“ systém k tvrdým penězům. Znamenalo by to deflaci — pokles množství peněz. Zní to lákavě, ale v systému s 300 % dluhu/HDP je to ekonomická atomovka.

Když nominální hodnota peněz roste (inflace), reálná hodnota dluhu klesá. Dlužníkovi se dluh lépe splácí. Když nominální hodnota peněz klesá (deflace), reálná hodnota dluhu roste. **Dlužník bankrotuje.**

Proto dnes žádná západní vláda nechce deflaci. Naopak — oficiálním cílem centrálních bank je inflace 2 %. Trvalá, nikdy se nezastavující inflace. Je to matematická nutnost při tomto objemu dluhu.

// *Inflace je mateřství státu. Stát se bez ní neobejde — ale občan platí účet.*

Luděk Niedermayer · parafráze

KAPITOLA 07 · DLUH, FISKÁLNÍ DOMINANCE A PROČ NEJDE ZPÁTKY

Nominal up, real flat

Jeden z nejpozoruhodnějších grafů posledních třiceti let ukazuje index S&P 500 měřený dvěma způsoby. V dolarech: historický vzestup, všechny rekordy. V gramech zlata: stagnace od roku 2000. V uncích stříbra: stagnace. Akcie neroste, pohybuje se jen tolik, kolik ztrácí dolar.

Stejný efekt uvidíte u nemovitostí v mnoha velkých městech, u komoditních indexů, dokonce u uměleckých děl. Nominálně vše rekordně roste. Reálně — měřeno v tvrdých aktivech — to drží krok se znehodnocením měny. „Rostoucí“ index je v podstatě teploměr měnové degradace.

— KLÍČOVÝ VHLED KAPITOLY 07

Dluh, fiskální dominance a proč nejde zpátky

- Globální dluh dosáhl úrovně, při které je deflace ekonomicky nemyslitelná.
- Centrální banky jsou v pasti fiskální dominance — nemohou bojovat s inflací, aniž by destabilizovaly rozpočet státu.
- Systém tedy strukturálně vyžaduje pokračující inflaci.
- Nominální ceny rostou. Reálné, měřené v tvrdých aktivech, stagnují nebo klesají.

Rozbitý kompas — proč stará pravidla už neplatí

*„Spoř, investuj do smíšeného fondu, splácej hypotéku.“
Rada, kterou slyšíme od 80. let, přestala být v moderní
ekonomice dostačující.*

Po druhé světové válce vzniklo v USA a postupně i v Evropě několik zažitých doporučení pro střední třídu. Spoř 10 % příjmu. Měj peníze v bance na horší časy. Kup si vlastní bydlení. Investuj do diverzifikovaného portfolia 60 % akcií, 40 % dluhopisů. Tato doporučení fungovala dekády. **Dnes některá z nich aktivně poškozují ty, kdo je dodržují.**

60/40 portfolio — bývalá klasika

Poměr 60 % akcie a 40 % dluhopisy byl základem moderní správy aktiv. Historicky mezi 1950—2020 přinášelo 60/40 roční reálný výnos kolem 5 %.

Rok 2022 ale ukázal strukturální problém. Akcie klesly o ~ 18 %. Dluhopisy, které měly chránit, klesly o ~ 13 %. Celkový pokles portfolia 60/40 činil ~ 16 %. V reálných hodnotách, po zahrnutí inflace nad 8 %, byla ztráta přes 24 %. Největší propad tohoto portfolia za půl století.

Spořicí účet — zaručená ztráta

Průměrná úroková sazba na spořicích účtech v ČR činila v roce 2024 přibližně 4 %. Oficiální inflace činila kolem 2,5 %. Zdánilivě pozitivní reálný výnos. Ve skutečnosti nezapomínejme, že nominální výnos zdaníte srážkovou daní 15 %. Odečtete reálnou inflaci (kterou domácnosti vnímají silněji než CPI) — máte reálný výnos blízký nule nebo záporný.

V letech 2020—2022 byla situace drastičtější. Spořicí účty nabízely 0—1 %, inflace dosáhla 18 %. Každý rok jste ztratili 16—17 % reálné kupní síly. **Za tři roky z 500 000 Kč zbylo v reálných penězích ~ 330 000 Kč.**

KAPITOLA 08 · ROZBITÝ KOMPAS — PROČ STARÁ PRAVIDLA UŽ NEPLATÍ

Nemovitosti — pro někoho ano, pro někoho problém

Kdo vlastní nemovitost v metropoli, ten v posledních dvaceti letech zbohatl. Hodnota nemovitostí zhruba kopíruje asset price inflation a zpravidla ji i předbíhá. Problém spočívá v tom, že kdo nemovitost nevlastní, dostává se na ni stále hůř — každý rok vyžaduje víc mezd pro splátku hypotéky.

Pro mladou rodinu, která dnes vstupuje na trh, je první hypotéka často nutně spojena s 30letým horizontem, omezenou likviditou a vysokou citlivostí na úrokové sazby. Jde to zvládnout, ale s výrazně menším prostorem pro chyby než generace před 30 lety.

Zlato — návrat klasiky

V období 2000–2024 zlato vzrostlo z ~ 270 USD na ~ 2 500 USD za unci. Roční reálný výnos kolem 5 %. V posledních letech nakupují zlato zejména centrální banky (Čína, Indie, Rusko, Turecko, Polsko) — v rekordních objemech 1 000+ tun ročně. Proč? Protože zlato, na rozdíl od dolarových rezerv, nelze zmrazit sankcemi.

Zlato patří do makro-hedgingového portfolia. Není to výnosový titul, ale pojistka. Problém je, že pro běžného občana je fyzické zlato obtížně skladovatelné a digitalizovaná forma (ETF) má protistranu jako banku.

Jaká rada tedy dnes platí?

Nebudeme vám dávat jednoznačnou radu — na to nejsme investiční poradce a vaše situace je individuální. Můžeme ale vyslovit pozorování, na kterém se shoduje stále víc analytiků, institucionálních investorů a ekonomů.

Tři pozorování pro dnešní portfolio

- Držení velké hotovosti v bance je dlouhodobě strategií, která stát reálně zdaňuje vaši kupní sílu.
- Diverzifikace je nadále cenná, ale musí zahrnovat aktiva, která reagují na monetární degradaci (tvrdá aktiva).
- **Zlato** prošlo testem 5 000 let. Neutrální, apolitické, nezávislé na bankovním systému.
- **Bitcoin** je nový — má za sebou 15 let. Ale pokud se potvrdí jeho vlastnosti, nabízí všechno, co zlato, a ještě víc: přenositelnost, ověřitelnost, dělitelnost a neutralitu ve formě, kterou zlato nikdy mít nemůže.

KAPITOLA 08 · ROZBITÝ KOMPAS — PROČ STARÁ PRAVIDLA UŽ NEPLATÍ

Můstek do části II

Dosáhli jsme konce první části. Za sebou máme osm kapitol o tom, jak peníze fungují, proč dnešní peněžní systém strukturálně degraduje hodnotu a proč stará pravidla pro obyčejné lidi přestávají platit.

Teď si položíme otázku, kterou si v roce 2008 položil anonymní programátor nebo skupina programátorů pod přezdívkou Satoshi Nakamoto. Co kdyby existovaly peníze, které stát nemůže vytisknout? Peníze s matematicky pevnou nabídkou? Peníze, které se přenesou přes hranice rychleji než e-mail a které nikdo nemůže zmrazit?

Dalších šest kapitol je o odpovědi, kterou na tuto otázku svět našel.

— KLÍČOVÝ VHLED KAPITOLY 08

Rozbitý kompas — proč stará pravidla už neplatí

- Klasické poradenství 60/40 přestalo chránit — v roce 2022 ztratilo nejvíc za půl století.
- Spořicí účet je v dlouhodobém horizontu zaručená ztráta reálné kupní síly.
- Pro generaci bez zděděných aktiv je tradiční „cesta nahoru“ výrazně strmější než dříve.
- Diverzifikace musí zahrnovat tvrdá aktiva odolná vůči monetární degradaci.

ČÁST DRUHÁ · KAPITOLY 09–14

Bitcoin jako odpověď^{II.}

Druhá část knihy je o odpovědi, kterou na rozbité peníze našla skupina programátorů, kryptografů a ekonomických disidentů. Pokud jste první polovinu zvládli, zbytek bude snadný.

Satoshi a 30 let kryptografického hledání

Bitcoin nespadol z nebe v roce 2009. Byl výsledkem třicetileté intelektuální cesty, která začala se vznikem internetu.

V roce 1976 publikovali **Whitfield Diffie** a **Martin Hellman** odborný článek *New Directions in Cryptography*. Popsali v něm princip asymetrické kryptografie. Vypadalo to jako matematická hříčka. Ve skutečnosti to byl jeden z nejdůležitějších objevů 20. století. Bez něho by neexistovalo internetové bankovníctví, e-shopy, messenger, ani Bitcoin.

V 90. letech vzniklo kolem kryptografie volné hnutí *cypherpunků* — lidí, kteří věřili, že silná kryptografie je základní lidské právo.

Pokusy o digitální peníze

První vlaštkou byl **DigiCash** Davida Chauma (1989) — digitální hotovost založená na slepých podpisech. **E-gold** (1996) fungoval jako online zlatem krytá měna. **Hashcash** Adama Backa (1997) byl princip *proof-of-work*, který Satoshi později převzal. **Nick Szabo** navrhl *bit gold*. **Wei Dai** publikoval *b-money*. Všechny tyto projekty měly jednu společnou slabinu: nedokázaly vyřešit problém **dvojí utrácení**.

31. října 2008 — whitepaper

Na kryptografickém mailing listu metzdowd.com se 31. října 2008 objevil příspěvek od nikomu neznámého uživatele s přezdívkou **Satoshi Nakamoto**. Obsahoval odkaz na devíti-stránkový článek *Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System*.

Byla to krutá ironie. Článek vyšel uprostřed nejhorší finanční krize od 30. let. Americká vláda právě schválila 700miliardový balíček TARP na záchranu velkých bank.

// *The Times 03/Jan/2009 Chancellor on brink of second bailout for banks*

Text v Genesis Block — Bitcoin block #0

3. ledna 2009 — Genesis Block

Tři měsíce po whitepaperu, 3. ledna 2009, spustil Satoshi první verzi softwaru a vytěžil první blok bitcoinového blockchainu. Je známý jako Genesis Block. Nese v sobě jedno unikátní svědectví — text z titulní stránky londýnského deníku The Times z téhož dne.

To bylo poselství. Satoshi nevyalézal hračku pro programátory. Stavěl odpověď na kolaps systému, který dovolil bankám privatizovat zisky a socializovat ztráty. Bitcoin měl být — a dodnes je — paralelní peněžní systém, nezávislý na politických rozhodnutích.

Satoshi mizí

Satoshi komunikoval s několika prvními vývojáři dva roky. V roce 2010 předal správu projektu Gavinu Andresenovi a zmizel. Nikdo neví, kdo Satoshi je. Ví se jen, že vlastní přibližně **1 milion BTC** (dnes v hodnotě ~ 100 miliard USD) z raného těžení, a za více než 15 let ani jeden satoshi nikdy neprodal ani nepoužil.

Z hlediska budoucnosti Bitcoinu je *anonymita* a *zmizení* Satoshiho požehnáním. Bitcoin nemá zakladatele, kterého by bylo možné žalovat, zatknout, vydírat nebo manipulovat. **Je skutečně bez hlavy.**

— KLÍČOVÝ VHLED KAPITOLY 09

Satoshi a 30 let kryptografického hledání

- Bitcoin je výsledkem 30 let kryptografického výzkumu, ne náhodného objevu.
- Satoshi vyřešil problém dvojí utrácení pomocí proof-of-work a distribuovaného konsenzu.
- Bitcoin se zrodil uprostřed finanční krize 2008 jako přímá odpověď na záchranu bank.
- Zmizení Satoshiho je vlastnost, ne bug — žádný zakladatel, kterého lze vydírat.

Co je Bitcoin — síť a aktivum

Bitcoin je dvě věci. Síť, kterou tvoří tisíce počítačů po celém světě. A aktivum, které se po té síti pohybuje.

Anglicky se rozlišení elegantně dělá velkým a malým písmenem. **Bitcoin** (s velkým B) je protokol — síť, pravidla, software. **bitcoin** (s malým b) je jednotka aktiva, která po té síti cirkuluje.

Síť — Bitcoin

Představte si globální účetní knihu. Každá stránka obsahuje seznam transakcí — kdo poslal kolik komu. Stránky jsou číslovány od začátku (od roku 2009) a navazují na sebe tak, že každá nová stránka obsahuje kryptografický otisk stránky předchozí. Výsledkem je **řetěz, který nelze změnit zpětně**.

Tento řetěz — anglicky *blockchain* — vede nikoli jedna instituce, ale desetitisíce počítačů po celém světě. Každý z nich uchovává kompletní kopii.

Aktivum — bitcoin

Bitcoin jako aktivum je jednotka, kterou síť oběživá. **Maximální počet bitcoinů je pevně stanoven na 21 milionů.** V květnu 2024 bylo vytěženo ~ 19,7 milionu. Zbývajících ~ 1,3 milionu bude vytěženo postupně do roku 2140.

Každý bitcoin se dělí na 100 milionů menších jednotek — *satoshi*. Jeden satoshi je nejmenší jednotka Bitcoinu.

KAPITOLA 10 · CO JE BITCOIN — SÍŤ A AKTIVUM

DATA

Bitcoin v číslech

Maximální nabídka	21 000 000 BTC
Vytěženo k 2025	~ 19,8 mil. BTC (94 %)
1 BTC =	100 000 000 satoshi
Halvingy	2012, 2016, 2020, 2024, 2028...
Poslední BTC vytěženo	~ 2140
Aktivních nodů ve světě	~ 17 000 veřejných
Průměrný čas mezi bloky	10 minut

V kódu od 2009, nelze změnit bez shody drtivé většiny sítě.

Halving — proč se nabídka zpomaluje

Emise nových bitcoinů je nastavena tak, aby se každé čtyři roky přesně polovila. V roce 2009 dostával miner za každý blok 50 BTC. V roce 2024 už jen 3,125 BTC. Do roku 2140 odměna klesne prakticky na nulu.

Peněženka, klíč, adresa. Pokud znáte privátní klíč k dané adrese, ovládáte zůstatek. Pokud klíč ztratíte, zůstatek je nenávratně zmrazen. Tato filozofie — „*Not your keys, not your coins*“ — je jedním z nejhlubších rozdílů mezi Bitcoinem a bankovním účtem.

 GRAF 8

Vlastní data

Jak funguje Bitcoin transakce

Alice odešle

Síť P2P

Mineři

Blok přidán

Bob vidí

CO GRAF UKAZUJE

Schéma v pěti krocích: Alice odešle, transakce se rozšíří, mineři zahrnou do bloku, blok je přidán, Bob vidí transakci.

ZDROJ DAT

Vlastní ilustrace odvozená ze Satoshi whitepaperu (2008).

— KLÍČOVÝ VHLED KAPITOLY 10

Co je Bitcoin — síť a aktivum

- Bitcoin = protokol (síť + pravidla) + bitcoin = jednotka aktiva.
- Blockchain je distribuovaná účetní kniha, kterou uchovávají tisíce počítačů nezávisle na sobě.
- Proof-of-work drží systém bezpečný — útok by vyžadoval obrovské energetické investice.
- Nabídka 21 milionů je v kódu napevno. Vlastnictví = kontrola nad privátním klíčem.

Tvrdá vzácnost — 21 milionů a stop-loss na moc

Co znamená mít opravdu omezené peníze? A proč je to technologicky tak obtížné, že to 30 let nikdo nedokázal?

Vzácnost je nejzákladnější vlastnost peněz. Pokud peněz přibývá rychleji než zboží, jejich hodnota klesá. Historicky jsme tuto vlastnost měli u komoditních peněz — sůl, mušle, zlato. Všechny měly jeden problém: při dostatečně silné technologické změně se daly těžít víc.

Rozdíl mezi vzácností a neohnutelností

V monetární teorii se používá pojem **unforgeable costliness** — „nefalšovatelná náročnost“. Je to požadavek, aby vytvoření nové jednotky peněz stálo reálnou práci, energii nebo jinou formu zdrojů, které nelze obejít.

Bitcoin tuto vlastnost dotahuje do krajnosti. Jeho nabídka roste podle kódem předepsaného harmonogramu, který je naprosto předvídatelný. Kdokoli může přesně spočítat, kolik BTC bude existovat 1. ledna 2030 — a to číslo se nezmění, ať se stane cokoli.

Proč to nejde prostě zkopírovat

Jedním z nejčastějších argumentů odpůrců je: „Vždyť tisíce lidí vytvořily kopie Bitcoinu. Stačí fork. Takže to není vzácné.“

Vzácnost *nepochází z kódu samotného*, ale z důvěry v to, že pravidla se nezmění. Bitcoin je důvěryhodný ne proto, že by měl nejlepší kód (mnohé projekty mají technicky sofistikovanější), ale proto, že jeho pravidla přežila 15 let bez zásadní změny. To je **Lindyho efekt**: čím déle něco existuje nezměněno, tím pravděpodobněji to ještě dlouho zůstane.

KAPITOLA 11 · TVRDÁ VZÁCNOST — 21 MILIONŮ A STOP-LOSS NA MOC

DATA

Srovnání tempa monetární expanze

USA M2, 1971–2024	~ 6,5 % ročně (+25 % v 2020)
Eurozóna M3, 2000–2024	~ 5–6 % ročně
ČR M2, 2000–2024	~ 6–7 % ročně
Zlato – roční nárůst zásoby	~ 1,5–2 %
Bitcoin 2025	0,85 % ročně
Bitcoin po 2028	0,43 % a klesá
Bitcoin v 2140	0 %

Důsledek pro držitele USD: při složeném úročení 6,5 % ročně za 50 let ztrácí dolar přibližně 95 % kupní síly.

21 milionů jako stop-loss na moc

Pokud se zamyslíme, co konkrétně dělá Bitcoin výjimečným z politicko-ekonomického hlediska, je to tohle: **je to první peněžní systém v historii, kde není nikdo, kdo by mohl přidat peníze navíc.** Žádná centrální banka. Žádný stát. Žádná skupina vývojářů. Nikdo.

Každá dosavadní peněžní technologie měla nad sebou emitenta. Zlato sice stát ovládat nemůže, ale může ho konfiskovat (1933). Dolar může vytvářet. Bitcoin nemá ekvivalentní entitu.

// *Bitcoin je první peníze v historii, které nemají nad sebou šéfa.*

Parker Lewis · parafráze

— KLÍČOVÝ VHLED KAPITOLY 11

Tvrdá vzácnost — 21 milionů a stop-loss na moc

- Vzácnost v penězích vyžaduje nefalšovatelnou náročnost — reálné náklady na vytvoření jednotky.
- Bitcoin má absolutní vzácnost: jeho nabídka je v kódu fixovaná na 21 000 000.
- Nejde o technickou nekopírovatelnost — jde o věrohodnost pravidel, kterou buduje čas (Lindy efekt).
- Bitcoin je první peněžní systém bez emitenta — nikdo nemůže přidat peníze navíc.

Bitcoin není „krypto“

Drtivá většina negativních zpráv o Bitcoinu se týká něčeho jiného. Rozumět tomuto rozdílu je možná nejdůležitější dovednost pro dnešního investora.

Když v roce 2022 explodoval kryptoburzovní kolos FTX, titulky po celém světě hlásaly „krize kryptoměn“. Samotný Bitcoin v té vlně klesl o ~ 70 % z vrcholu. Většina lidí, včetně seriózních investorů, zařadila Bitcoin do stejné kategorie jako terra/luna, FTX tokeny, NFT opice a tisíce altcoinů. **Tato kategorizace je — tvrdě řečeno — mýlka, která stojí lidi peníze.**

Co Bitcoin jednoznačně odlišuje

Pět zásadních rozdílů

- **Nemá zakladatele.** Žádného CEO, žádnou nadaci, žádný marketingový tým. Satoshi zmizel v roce 2010.
- **Fair launch.** Žádné ICO, žádná předprodejná fáze, žádný premine — jedinou cestou bylo těžit.
- **Proof-of-work vs. proof-of-stake.** Bitcoin používá PoW. Altcoiny PoS — kdo má víc tokenů, má víc hlasů.
- **Monetární statek vs. platforma.** Bitcoin řeší jediný problém — peníze. Nesnaží se být hrou nebo metaverse.
- **Lindy efekt.** Bitcoin běží nepřetržitě od 3. ledna 2009 — přes 16 let. Přežil desítky pokusů o zákaz.

Co na to říkají regulátoři

Je pozoruhodné, že regulatorní klasifikace Bitcoin dlouhodobě oddělují od zbytku trhu. US **CFTC** klasifikuje Bitcoin jako komoditu — stejnou kategorii jako zlato, ropu, pšenici. US **SEC** potvrdila, že Bitcoin není cenný papír.

V lednu 2024 americké úřady schválily spotové Bitcoin ETF. BlackRock, Fidelity, Franklin Templeton a další spravují dohromady přes **60 miliard USD v Bitcoin ETF během pouhých 12 měsíců**. Pro srovnání: trvalo 19 let, než zlatá ETF (GLD) dosáhla stejné částky.

KAPITOLA 12 · BITCOIN NENÍ „KRYPTO“

DATA

Bitcoin ve světle regulace a institucí

USA klasifikace	Komodita (CFTC), ne cenný papír
Spotové BTC ETF schváleny	10. ledna 2024 (11 fondů)
AUM v BTC ETF po 12 měs.	~ 60 mld. USD
Zlato GLD ETF (2004)	Stejně AUM za 19 let
MicroStrategy	250 000+ BTC v rozvaze
Vládní rezervy	USA, El Salvador

Zdroje: CFTC v. CoinFLEX, SEC Spot Bitcoin ETF Approval (2024), companies' quarterly filings.

GRAF 9

Vlastní data

Co zbylo z top 10 „kryptoměn“ v minulosti

2014	2018	2021	dnes
BTC	BTC	BTC	BTC
LTC	ETH	ETH	ETH
XRP	XRP	BNB	USDT
DOGE	BCH	ADA	XRP
NXT	EOS	XRP	BNB

CO GRAF UKAZUJE

Srovnání top 10 kryptoměn v 2014, 2018, 2021 vs. 2024. Bitcoin je vždy mezi top 3.

ZDROJ DAT

CoinMarketCap historické snapshoty.

Analogie zlata a pyritu

Zlato a pyrit (fool's gold) jsou oba lesklé kovy, které se kopou ze země. Laik je v obchodě nemusí rozeznat. Ale pouze jedno z nich je po pěti tisících letech stále zlatem. Druhé — pyrit — je železitá slitina bez monetární hodnoty.

Stejně tak Bitcoin a altcoiny se na první pohled podobají. Oba používají blockchain. Oba mají volatilní ceny. Oba se obchodují na stejných burzách. Ale jen jeden z nich má sadu vlastností, která z něj činí skutečný monetární statek: nedevalvovatelnou nabídku, bezzakladatelnost, osvědčenou decentralizaci a dostatek času, aby byly všechny tyto vlastnosti prověřené.

— KLÍČOVÝ VHLED KAPITOLY 12

Bitcoin není „krypto“

- Bitcoin je jediný kryptoprojekt bez zakladatele, bez ICO, bez premie.
- Proof-of-work vynucuje reálné ekonomické náklady, proof-of-stake znovu-vytváří koncentraci moci.
- Regulační klasifikace (komodita, spotové ETF) potvrzují odlišnost Bitcoinu.
- Z kryptoprojektů top 10 před 10 lety zbylo dnes jen málo. Bitcoin byl v top 3 vždy.

Bitcoin vs. zlato — dvě tvrdá aktiva pod rentgenem

Pokud Bitcoin dává smysl, musí obstát vedle aktiva, které monetární trůn drží déle než všechny státy světa dohromady — zlata.

Zlato je jediné předchozí monetární aktivum, se kterým má smysl Bitcoin srovnávat. Ostatní média — stříbro, měď, sůl, mušle — z monetární soutěže vypadla. Zlato zůstává v bilancích centrálních bank, drží ho jako rezervu domácnosti i státy, a jeho tržní kapitalizace přesahuje 15 bilionů USD.

Srovnávací rámec — šest vlastností

Projdeme šest vlastností peněz pro obě aktiva. **Trvanlivost:** obě výjimečně robustní. Zlato fyzicky, Bitcoin protokolárně. **Přenositelnost:** Bitcoin v řádu minut kamkoli. Zlato vyžaduje fyzický transport. *Kvalitativní skok srovnatelný s přechodem od telegramu k e-mailu.*

Dělitelnost: Bitcoin se dělí na 100 milionů satoshi — otevírá mikroplatby, které zlato nikdy plnit nemohlo. **Vzácnost:** Bitcoin má *absolutní*, zlato relativní (1,5—2 % ročně).

Historická zkouška: 1971–2024

Když Nixon v srpnu 1971 odpojil dolar od zlata, stálo zlato 35 USD za trojskou unci. V dubnu 2024 zlato prolomilo hranici 2 500 USD. Jde o nárůst přibližně 72× za 53 let, tedy zhruba 8,4 % ročního složeného výnosu v USD. Není to „výnos“ ve smyslu produktivity — zlato nic neprodukuje. Je to přesně to, co by měla dělat tvrdá monetární alternativa: držet krok se znehodnocováním fiat měny.

Bitcoin má kratší historii — 15 let. Z pozice prakticky nuly v roce 2010 překonal v roce 2021 hodnotu 69 000 USD a v roce 2024 znovu nad 100 000 USD. Za stejnou dobu zlato vzrostlo „jen“ o zhruba dvojnásobek. Bitcoin tedy nezopakoval drahá desetiletí zlata — prošel je v řádech let. To je typická charakteristika nového síťového aktiva v adopční fázi.

KAPITOLA 13 · BITCOIN VS. ZLATO — DVĚ TVRDÁ AKTIVA POD RENTGENEM

Kde je zlato stále lepší

Zlato má několik objektivních výhod, které Bitcoin prozatím dosáhnout nemůže. **Historický záznam.** 5 000 let monetární role vs. 15 let. **Velikost trhu.** ~ 15 bilionů USD vs. ~ 2 biliony. **Volatilita.** 10—20 % ročně vs. 50—80 %. **Politická neutralita a státní rezervy.** Centrální banky drží přes 35 000 tun zlata.

Kde je Bitcoin kvalitativně jiný

Konfiskovatelnost. Zlato bylo v USA zabaveno 1933. Bitcoin v self-custody podléhá jiné logice. Privátní klíč může být zapamatován, rozdělen, uložen mimo zemi bez fyzického transportu.

Hranice. Převoz 1 milionu USD ve zlatě = 12 kg + pojištění. Stejná hodnota v Bitcoinu přejde hranici za 10 minut.

Ověřitelnost pro laika. Bitcoin stačí ověřit kontrolou zůstatku v open-source peněžence — bez důvěry ve třetí stranu.

DATA

Zlato vs. Bitcoin — porovnání 2024

Tržní kapitalizace	15 bil. USD / 1,5–2 bil. USD
Historie role	5 000 let / 15 let
Roční růst nabídky 2024	~ 1,8 % / 0,85 %
Roční růst po 2028	~ 1,8 % / 0,43 % a klesá
Volatilita historická	10–20 % / 50–80 %
Konfiskace v historii	USA 1933, Indie 1963 / Žádná

Zdroje: World Gold Council (Q4 2024), CoinMetrics, Federal Reserve Historical Documents.

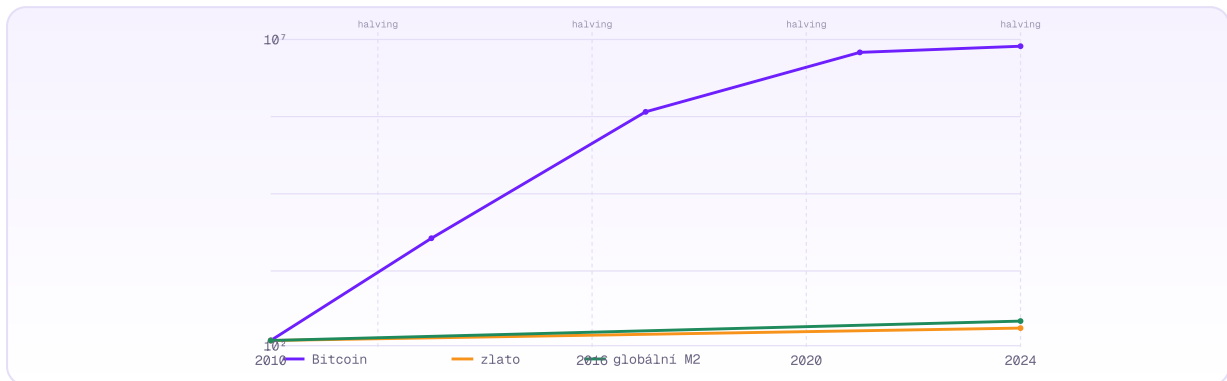
Ne soupeři, dědici

Rámec, který pro sebe-rozhodování dává nejvíce smysl, zní takto: **Bitcoin a zlato nejsou konkurenti — jsou dvě generace stejné monetární rodiny.** Zlato je osvědčená, pomalá, fyzická varianta. Bitcoin je digitální, rychlá, volatilnější varianta. Pro investora s dostatečným časovým horizontem dává smysl mít obojí — ne jako sázku „bud/nebo“, ale jako skutečnou diverzifikaci uvnitř kategorie „tvrdá aktiva“.

KAPITOLA 13 · BITCOIN VS. ZLATO — DVĚ TVRDÁ AKTIVA POD RENTGENEM

GRAF 10

Vlastní data

Bitcoin vs. zlato vs. globální peněžní zásoba, 2010—2024**CO GRAF UKAZUJE**

Tři křivky na logaritmické ose, index 2010 = 100: globální M2, cena zlata, cena Bitcoinu.

ZDROJ DAT

FRED, ECB, BoJ, World Gold Council, CoinMetrics.

//

Bitcoin je zlato 2.0 — ne konkurent, ale technologický nástupce stejné ekonomické funkce.

Rámec inspirovaný Lyn Alden · Broken Money (2023)

— KLÍČOVÝ VHLÉD KAPITOLY 13

Bitcoin vs. zlato — dvě tvrdá aktiva pod rentgenem

- Bitcoin a zlato plní stejnou ekonomickou funkci — tvrdé, neutrální, apolitické peníze.
- Zlato vede v historii, velikosti trhu, nízké volatilitě a státní akceptaci.
- Bitcoin vede v přenositelnosti, dělitelnosti, odolnosti proti konfiskaci a programovatelnosti.
- Smysluplná strategie pro dlouhodobého investora: mít obojí, ne vybírat mezi nimi.

Sedm mýtů, které slyšíte u nedělního oběda

Pravdivou výzvou Bitcoinu není technologie. Je to obezřetnost, kterou v našich hlavách vybudovalo půl století systému, v němž peníze byly politickou otázkou.

Pokud o Bitcoinu začnete mluvit s rodinou nebo v kancelářské kuchyňce, uslyšíte sadu sedmi námitek, které se opakují téměř doslovně. Všechny mají dobré kořeny — jsou to intuice, které by měl mít každý rozumný člověk. Zároveň všech sedm má sofistikovanou odpověď, kterou většinou námitkář nikdy neslyšel.

Mýtus 1 — „Není krytý ničím, je to jen kód“

- Tato věta má pravdivé jádro — Bitcoin skutečně není krytý fyzickou komoditou.
- **Ani dolar není krytý ničím od roku 1971.** Dolar je krytý jen důvěrou ve vládu USA a schopností státu vynucovat daně.
- Bitcoin je krytý matematikou, energií vynaloženou na proof-of-work a síťovým efektem milionů uživatelů.

Mýtus 2 — „Spotřebuje moc energie“

- Bitcoin spotřebovává ~ 130 TWh ročně — podobně jako Argentina, ~ 0,4 % globální spotřeby.
- Globální **bankovní systém** spotřebuje 260+ TWh ročně. **Těžba zlata** ~ 240 TWh. **Vánoční osvětlení v USA** ~ 7 TWh.
- Více než 50 % bitcoinového miningu využívá obnovitelné nebo „stranded“ energie — flare gas, geotermální, solární přebytky.

Mýtus 3 — „Používají to jen zločinci“

- V roce 2023 činila nelegální aktivita ~ 0,34 % všech kryptoměnových transakcí (Chainalysis).
- OSN odhaduje, že 2—5 % globálního HDP se pere hotovostně. Hotovost USA je dle DEA z 80 % spojena s nelegální aktivitou.
- **Každá Bitcoin transakce je veřejně dohledatelná.** Pro skutečně anonymní zločin je hotovost mnohem lepší nástroj.

KAPITOLA 14 · SEDM MÝTŮ, KTERÉ SLYŠÍTE U NEDĚLNÍHO OBĚDA

Mýtus 4 — „Už je pozdě nakoupit“

- Tato námitka se opakuje od roku 2013 (BTC 100 \$). Od té doby vzrostl 1 000×.
- V 2017 „pozdě“ při 5 000 USD. V 2021 při 50 000 USD. Každá úroveň byla z pohledu pozdějšího brzy.
- Tržní kapitalizace Bitcoinu je stále jednotky procent celkového trhu tvrdých a měkkých peněz.

Mýtus 5 — „Je to bublina / Ponziho schéma“

- Bitcoin měl za 15 let minimálně čtyři cykly s poklesem 70—85 %. Pokaždé se vrátil. *To není definice bubliny — to je adopční křivka.*
- Bitcoin **neslibuje žádný výnos**. Nemá promotora. Nemá strukturu redistribuující peníze zevnitř. Není to Ponzi.

Mýty 6 a 7 — „Stát ho zakáže“ / „Přijde něco lepšího“

- Čína zakázala mining 2021 — hashrate se za rok plně obnovil. Indie hrozila, nikdy neprošel.
- Bitcoin má 90 %+ tržního podílu mezi skutečnými kryptoměny s neutrálními pravidly. **Peníze konvergují k jednomu standardu.**

— KLÍČOVÝ VHLÉD KAPITOLY 14

Sedm mýtů, které slyšíte u nedělního oběda

- Nejde o to, že Bitcoin nemá slabiny — má. Jde o to, že většina populárních výhrad pochází z neporozumění.
- Krytí, energie, zločin, „pozdě“, bublina, zákaz, nástupce — sedm námitek, sedm datově podložených odpovědí.
- Pokud někdo po vyslechnutí odpovědí pořád Bitcoin odmítá, je to legitimní volba — ale informovaná, ne reflexní.

ČÁST TŘETÍ · KAPITOLY 15–17 + PŘÍLOHY

První krok *III.*

Teorie je hezká. Teď praxe. Třetí část knihy je o tom, jak přenést vědomosti do reality — bez zbytečných chyb, bez drahých experimentů, bez stresu z technologie.

Jak začít chytře

Čtyři zásady, které vám ušetří víc peněz než jakákoli technická dovednost.

Tři praktická pravidla, která zkušení investoři opakují prvotnímu zájemci o Bitcoin.

1. Kupte jen tolik, kolik zvládnete ztratit

- Bitcoin je volatilní aktivum v rané fázi adopce. Za 15 let zažil čtyři velké poklesy přes 70 %.
- Typické doporučení: **1—5 %** celkového portfolia pro začátečníky.
- Pro silnou expozici po ověření rámce: **5—10 %**. Víc už vyžaduje velkou toleranci k volatilitě.

2. DCA místo časování

- **Dollar Cost Averaging** — pravidelný nákup stejné částky bez ohledu na cenu.
- Když je cena nízko, koupíte víc. Když vysoko, méně.
- Zkušenost ukazuje: *DCA porazilo drtivou většinu pokusů o aktivní časování trhu.*

3. Self-custody, jakmile je to rozumné

Po nákupu na burze máte bitcoin na jejich účtu, ne svůj. Burza může spadnout (FTX 2022), může být hacknuta (Mt.Gox 2014), může vám zmrazit účet. **Kdo nemá klíče, nemá mince.**

Pro malé částky do cca 50 000 Kč je držení na renomované burze přijatelné riziko. Nad touto hranicí je vhodné přenést mince do vlastní peněženky.

KAPITOLA 15 · JAK ZAČÍT CHYTŘE

DATA

Self-custody — 5 pravidel, která nikdy neporušujte

Seed (12/24 slov)	nikdy ne v cloudu, fotce, e-mailu
Zápis seedu	RUČNĚ na papír / kovovou destičku
Hardware wallet	kupte přímo od výrobce, ne z Amazonu
První transakce	malé test, než pošlete větší částku
Žádost o seed	VŽDY je to podvod, bez výjimky

Doporučené značky: Trezor, Ledger, Coldcard, BitBox, SeedSigner — všechny stojí 2—5 000 Kč.

4. Půjčka proti aktivu — pokročilá strategie

Při delším držení jakéhokoli zhodnocujícího se aktiva narazíte na praktickou otázku: potřebuji likviditu, ale nechci aktivum prodat. V klasickém bankovním světě se na to používá **lombardní úvěr**.

Pro Bitcoin existují dva modely: *custodiální platformy* (Ledn, Unchained, Bitfinex) — sazby 10—17 % APR, LTV 30—50 %. *Decentralizované protokoly* (AAVE, Maker, Sovryn, Lava Vault) — sazby 4—10 % APR, bez rizika protistrany.

Pro začátečníka tyto nástroje nejsou prvním krokem. Jsou nadstavbou pro fázi, kdy už máte materiálně významnou pozici a víte, že BTC dlouhodobě neprodáte.

— KLÍČOVÝ VHLED KAPITOLY 15

Jak začít chytře

- Velikost pozice odpovídá toleranci k volatilitě — typicky 1—10 % portfolia.
- DCA systematicky poráží pokus o časování trhu.
- Self-custody jakmile pozice přesáhne ~ 50 000 Kč.
- Půjčka proti BTC je nástroj pokročilých fází — ne první krok.

Invity jako rozcestník

Tato kapitola vám představí nástroje, které za Invity stavíme. Nejde o reklamu — jde o shrnutí, jaké kroky máte k dispozici.

Invity vzniklo v roce 2018 jako nezávislá srovnávací platforma. **Nejsme burza ani směnárna.** Nenabízíme vlastní „token“, neposkytujeme investiční poradenství, nespravujeme vaše peníze. Naším úkolem je, abyste na trh nevstupovali s kapesní nevědomostí — abyste viděli srovnatelné možnosti, pochopili rozdíly a mohli se rozhodnout na základě faktů.

Srovnávač směnárén

Nejčastější úvodní úkol: kam koupit první bitcoin v korunách nebo eurech. Invity integruje desítky evropských a globálních směnárén. Pro každou transakci ukáže nejen spotovou cenu, ale **celkový náklad včetně skrytých spreadů**, poplatků za SEPA/kartu a minimálních objemů.

Typický ušetřený poplatek mezi nejlevnější a nejdražší směnárnou u 10 000 Kč nákupu činí 1—3 %. Při DCA každý měsíc 5 000 Kč to za pět let dělá 3—9 tisíc Kč — což je víc, než stojí hardware wallet.

DCA kalkulačka

Klíčový nástroj pro rozhodnutí, jestli začít. DCA kalkulačka umožní zadat kolik byste investovali měsíčně a od jakého data — a ukáže, jak velkou pozici byste dnes měli a jaký reálný výnos.

Savings plan — automatický DCA

Pro ty, kdo chtějí DCA dělat systematicky, je k dispozici spořicí plán: zadáte jednorázový pokyn, platba se strhává pravidelně, bitcoin se nakupuje automaticky a ideálně odesílá do vaší peněženky. **Odstraňuje to rozhodovací únavu** a disciplínu zvládne systém za vás.

KAPITOLA 16 · INVITY JAKO ROZCESTNÍK

DATA

DCA scénáře — ilustrativní výpočty

2 000 Kč/měs od 1/2020	125 000 Kč → ~ 420 000 Kč (× 3,4)
5 000 Kč/měs od 1/2017	475 000 Kč → ~ 2 500 000 Kč
10 000 Kč/měs od 1/2023	300 000 Kč → ~ 680 000 Kč

Aktuální hodnoty počítá kalkulačka dle živých cen. Historické výnosy nejsou zárukou budoucnosti.

Co Invity nenabízí

Jsme nezávislí srovnávač, ne broker. Aktivně vám neprodáváme žádný finanční produkt. **Nemáme provize z toho, zda si koupíte víc, nebo prodáte dříve.** Naším obchodním zájmem je, abyste platformu používali dlouhodobě — a to znamená, že musíte být spokojeni s tím, co u nás najdete.

Neposkytujeme úschovnu (custody). Nemáme vklady zákazníků na našich účtech. To je *design*: nechceme být dalším Celsiem, FTX nebo BlockFi. Mince, které koupíte pomocí Invity, jsou buď u partnerské směnárny (krátkodobě), nebo — ideálně — ve vaší peněžence.

*Transparentnost a neutralita jsou naším core USP.
Pokud jednou přestanou platit, přestaneme mít smysl.*

Tým Invity.io

— KLÍČOVÝ VHLED KAPITOLY 16

Invity jako rozcestník

- Invity = srovnávací platforma, ne burza ani custody.
- Srovnávač směnárén + DCA kalkulačka + spořicí plán = tři nástroje, kterými snižujete náklady i emoce.
- Transparentnost a neutralita jsou náš core USP.

Co číst a sledovat dál

Tato kniha vám dala strukturovaný úvod. Pokud chcete jít hlouběji, tady je seznam zdrojů, které tým Invity osobně používá.

Seznam zdrojů — knih, esejí, podcastů a datových služeb — uspořádaný podle vstupního prahu. Začněte tím, co vám sedne.

Knihy — start

- **Lyn Alden:** *Broken Money* (2023) — nejlepší kniha o historii a budoucnosti peněz. Neutrální tón, bohatá data. Existuje český překlad.
- **Saifedean Ammous:** *The Bitcoin Standard* (2018) — klasika. Austrian economics + Bitcoin. Český překlad 2020.
- **Dominik Stroukal, Jan Skalický:** *Bitcoin — Peníze budoucnosti* (2015) — česká klasika, čtivá, stále relevantní.
- **Parker Lewis:** *Gradually, Then Suddenly* (2023) — eseje. Nejvíc přesvědčivý skeptik-stalo-se-věřící text.

Eseje — rychlé čtení

- **Lyn Alden:** „*The Fraying of the US Global Currency Reserve System*“
- **Lyn Alden:** „*Fiscal Dominance and the Return of Zero-Percent Tariff Income Tax*“
- **Parker Lewis:** série „*Gradually, Then Suddenly*“ (20+ článků na Unchained Capital blogu).
- **Hal Finney:** první e-mail z 2009 — historický dokument.

Podcasty

- 🇨🇪 **Kryptomagazín Podcast** (Josef Tětek), **Bitcoin BTS**
- 🇬🇧 **What Bitcoin Did** (Peter McCormack)
- 🇬🇧 **The Investor's Podcast / BTC Fundamentals** (Preston Pysh)
- 🇬🇧 **Bitcoin Audible** (Guy Swann) — namluvené klíčové eseje

KAPITOLA 17 · CO ČÍST A SLEDOVAT DÁL

Data a grafy

- **mempool.space** — stav sítě v reálném čase, poplatky, bloky.
- **Glassnode** — on-chain analýza (základní verze zdarma).
- **CoinMetrics** — historická data pro research.
- **FRED** — M2, bilance Fedu, úrokové sazby.

Závěrem

Pochopit peníze v roce 2026 je víc než dovednost — je to **přeživací strategie**. Generace, která tomu rozuměla, v každé historické epoše získávala. Generace, která tomu nerozuměla, pasivně chudla.

Tato kniha vám nedá investiční doporučení, nenahradí finančního poradce a neslibuje zázračné zisky. Dává vám rámec, ve kterém si můžete udělat vlastní názor. Vaše rozhodnutí je vaše — ale teď ho děláte s informacemi, které drtivá většina lidí kolem vás nemá.

Děkujeme, že jste dočetli až sem.

Tým Invity.io

PŘÍLOHA A

Slovníček pojmů

Základní pojmy pro orientaci v knize i v navazujících zdrojích.

Bitcoin (velké B)	síť, protokol, software.
bitcoin (malé b) / BTC	jednotka aktiva na síti Bitcoin. 1 BTC = 100 000 000 satoshi.
Satoshi (sat)	nejmenší jednotka bitcoinu, pojmenovaná po tvůrci.
Blockchain	účetní kniha tvořená posloupností bloků, každý kryptograficky navázaný na předchozí.
Hash	matematický otisk, jednosměrná funkce. Používá se k „podpisu“ bloků.
Proof-of-work (PoW)	konsenzus, kde těžař vynakládá výpočetní práci. Bitcoin používá PoW.
Proof-of-stake (PoS)	konsenzus, kde hlas má ten, kdo drží víc tokenů. Ethereum a většina altcoinů.
Těžba (mining)	proces, při kterém speciální počítače soutěží o sestavení dalšího bloku.
Halving	pokles odměny za blok o polovinu, každé 4 roky.
Peněženka (wallet)	software nebo hardware, který spravuje vaše privátní klíče.
Privátní klíč	tajné číslo, které ovládá bitcoiny na dané adrese.
Seed / Recovery phrase	12 nebo 24 slov, která umožňují obnovit peněženku.
Hot wallet	peněženka připojená k internetu (mobilní aplikace, Wallet of Satoshi).
Cold wallet	peněženka offline (hardware wallet, paper wallet).
Self-custody	stav, kdy sami držíte svůj privátní klíč, ne třetí strana.
Custody	třetí strana (burza, banka) drží klíče za vás.

PŘÍLOHA A · 2

Slovníček pojmů — část 2

UTXO	Unspent Transaction Output, způsob, jak Bitcoin eviduje zůstatky.
Lightning Network	druhá vrstva nad Bitcoinem pro rychlé a levné platby.
Node	počítač, který udržuje kompletní kopii blockchainu a ověřuje transakce.
KYC	Know Your Customer — povinnost burzy zjistit identitu zákazníka.
AML	Anti-Money Laundering — opatření proti praní peněz.
DCA	Dollar Cost Averaging — strategie pravidelného nákupu stejné částky.
ATH	All-Time High — historické maximum ceny.
FOMO	Fear of Missing Out — strach z opomenutí, vede k impulzivním nákupům na vrcholu.
FUD	Fear, Uncertainty, Doubt — dezinformace vyvolávající strach, typicky před poklesem.
Fiat	měna prohlášená státem za legální platidlo (USD, EUR, CZK).
M2 / M3	monetární agregáty. Součet peněz v ekonomice včetně vkladů.
QE	Quantitative Easing — kvantitativní uvolňování; tisk peněz centrální bankou.
CBDC	Central Bank Digital Currency — digitální měna centrální banky.
Stablecoin	kryptoměna navázaná na hodnotu fiat měny (USDT, USDC).
Altcoin	kryptoměna jiná než Bitcoin.

PŘÍLOHA B

FAQ — nejčastější otázky

Devět otázek, které dostáváme nejčastěji.

Je Bitcoin v ČR legální?

Ano. Bitcoin je v ČR plně legální. Směnárenská a burzovní činnost spadá pod regulatorní dohled ČNB (od 2025 v rámci evropské MiCA regulace).

Jak se BTC zdaňuje?

V ČR do roku 2024 platilo, že fyzická osoba držící bitcoin déle než 3 roky nemusela prodej danit. Od 1. 1. 2025 vstoupila v platnost novela. Přesnou aktuální úpravu konzultujte s daňovým poradcem.

Co se stane, když ztratím seed?

Pokud ztratíte seed a zároveň hardware peněženku, vaše bitcoiny jsou nenávratně ztracené. Nikdo vám je nemůže obnovit. **Proto je bezpečné zálohování seedu klíčové.**

Co když mě donutí přenést BTC?

Pro vyšší částky existují strategie: multi-sig (více podpisů), time-lock (transakce po uplynutí doby), decoy wallets. Pro začátečníky stačí nevěřejnit, že BTC držíte.

Co je Lightning Network?

Druhá vrstva nad Bitcoinem, která umožňuje okamžité a téměř bezplatné mikroplatby. Aplikace: Phoenix, Breez, Wallet of Satoshi.

Může stát Bitcoin zakázat?

Technicky velmi obtížně. Prakticky některé státy jsou ochotnější (Čína, Nigérie). V EU je trend opačný: Bitcoin uznáný jako komodita, MiCA regulace.

Jaký je rozdíl mezi Bitcoinem a Ethereumem?

Bitcoin je primárně peníze — nejlepší uchovatel hodnoty a neutrální platební medium. Ethereum je platforma pro programovatelné kontrakty — tokenizace, DeFi, NFT.

Co je Bitcoin ETF?

Fond, jehož podíly se obchodují na burze a jsou podložené reálnými BTC. **Výhoda:** jednoduchost. **Nevýhoda:** roční poplatek + papírový nárok, ne BTC.

Co stablecoiny?

Krypto-tokeny navázané na dolar. Řeší volatilitu, ale dědí všechny problémy dolaru. Dobrý nástroj pro krátkodobou likviditu, ne pro dlouhodobé uchování.

PŘÍLOHA C

Checklist prvního nákupu

Tento checklist projděte, než pošlete první peníze na nákup bitcoinu. Vytiskněte, odškrtněte — nebo používejte v Invity aplikaci.

01 PŘED NÁKUPEM

- 01 Určil jsem si **velikost pozice**: ____ % celkového finančního majetku.
- 02 Částka odpovídá tomu, že ji mohu ztratit bez dopadu na chod domácnosti.
- 03 Vybral jsem strategii: jednorázový nákup / **DCA měsíčně** / kombinace.
- 04 Srovnal jsem si min. 3 směnárný v Invity srovnávači. Vybral jsem: _____.
- 05 Ověřil jsem si daňové dopady v aktuální verzi zákona nebo s daňovým poradcem.

02 PŘI PRVNÍM NÁKUPU

- 06 Otevřel jsem účet, prošel **KYC ověřením**.
- 07 Nahrál jsem menší testovací částku (např. 500 Kč), ověřil že převod funguje.
- 08 Provedl jsem první reálný nákup. Výsledek ____ BTC za ____ Kč.

03 SELF-CUSTODY · POKUD DRŽÍM VÍC NEŽ ~ 50 000 Kč

- 09 Objednal jsem **hardware wallet přímo od výrobce** (Trezor, Ledger, Coldcard, BitBox). NE z Amazonu.
- 10 Seed jsem zapsal **RUČNĚ** na dva kusy papíru / kovové destičky.
- 11 **NE**nahrál jsem seed do cloudu, nefotil, neposlal e-mailem.
- 12 Otestoval jsem recovery: reset walletu, obnova ze seedu, ověření že funguje.

DĚKUJEME, ŽE JSTE DOČETLI AŽ SEM

Ted' už *víte*, co drtivá většina lidí kolem *vás* neví.

Pochopit peníze v roce 2026 je víc než dovednost — je to přeživací strategie. Tato kniha vám nedá investiční doporučení. Dává vám rámec, ve kterém si můžete udělat vlastní názor — a udělat první krok.

STÁHNĚTE APLIKACI

Invity

App Store · Google Play
EU + Island, Norsko,
Švýcarsko

POKRAČUJTE NA WEBU

invity.io/akademie

DCA kalkulačka · srovnávač směnárěn ·
spořicí plán · blog Invity Beacon

